

eller at han vil foretage nærmere angivne ændringer i det, inden det kommer til 1. behandling. Ordførerudvalget udarbejder så — eventuelt efter fornyet overvejelse af sagen i afdelingerne og om fornødent forhandling med ministeren — den endelige betænkning, der ofte kun går ud på, at man nu finder lovforslaget egnet til at sættes til 1. behandling, men også kan indeholde forslag til ændringer. I tilfælde af, at der i afdelingerne har været rettet indvendinger mod et lovforslag, kan den fremgangsmåde også anvendes, at ordførerudvalget afgiver en betinget endelig betænkning, hvorefter lovforslaget kan sættes til 1. behandling under forudsætning af, at ministeren er villig til at tage stilling til indvendingerne enten skriftligt før 1. behandling eller mundtligt under denne.

2. Vigtigere lovforslag, der ikke er af udpræget politisk karakter, henvises nu som oftest til de *stående udvalg*, af hvilke andetkammeret i de sidste år — foruden udvalg for kammerets administration og for andragender m. v. — har haft 12 med følgende arbejdsområder:

- 1) Udenrigske anliggender (dette udvalg virker først og fremmest som vort udenrigspolitiske nævn, men anvendes også til behandling af lovforslag m. v.),
- 2) Indonesien,
- 3) Vestindien,
- 4) Civil- og strafferet,
- 5) Statsudgifter,
- 6) Handelspolitik,
- 7) Skatter,
- 8) Undervisning,
- 9) Landbrug,
- 10) Offentlige arbejder og trafik,
- 11) Socialforsikring og
- 12) Mellemstandsspørgsmål.

Udvalgene har kun 7 eller — i et par tilfælde — 9 medlemmer, hvortil kommer ligeså mange stedfortrædere. *Sammensætningen* overlades i almindelighed til kammerets præsident, hvis opgave det er — i samarbejde med tjenestemænd — at skaffe sagkundskaben den fyldigst mulige repræsentation i udvalgene, samtidig med at alle de større partier bliver repræsenteret. Medlemmer, som ikke har sæde i et udvalg, kan sikre sig adgang til at deltage i dets forhandlinger ved, inden udvalget har holdt sit første møde om et lovforslag, at tilstille udvalget skriftlige bemærkninger til lovforslaget — en ret, som dog ikke benyttes meget. Også andre medlemmer kan overvære udvalgmøderne, men uden ret til at deltage i forhandlingerne. Kun når betænkningen skal affattes, har alene udvalgets medlemmer adgang til at være tilstede.

Efter at et udvalg er nedsat, sammenkaldes det første gang af tingets præsident, der leder forhandlingerne, indtil en udvalgsformand er valgt. Alle udvalgets møder overværes af en tjenestemand, der udfører *sekretærarbejdet*. I travle perioder kan det dog ske, at et medlem af udvalget midlertidig må overtage dette arbejde.

Hvis udvalget afgiver endelig betænkning, går lovforslaget til 1. behandling i kammeret. I modsat fald besvares betænkningen skriftligt af ministeren, og der følger derpå ofte en meget indgående forhandling mellem udvalget og ministeren, en forhandling, som kan resultere i, at ministeren ændrer sit forslag, eller at der fra udvalgets side stilles ændringsforslag.

3. *Særlige udvalg* kan også nedsættes, men det sker sjældent mere end en enkelt gang i en samling. Sådanne udvalg, der alene anvendes til behandling af lovforslag af udpræget teknisk karakter, har som regel 5 medlemmer med stedfortrædere. De udpeges og arbejder på lignende måde som stående udvalg, men ophører, når den pågældende sag er færdigbehandlet.

4. Undertiden bruger man endelig den fremgangsmåde at nedsætte et *forberedelsesudvalg*, bestående af 7 medlemmer med stedfortrædere. Lovforslaget diskuteres i så fald først i afdelingerne, hvor medlemmer af udvalget fungerer som ordførere. Derefter samles udvalget for at udarbejde betænkning og forhandle med ministeren, ligesom det sker i de almindelige udvalg. Denne metode anvendes kun ved behandlingen af omfattende lovforslag af på en gang politisk og teknisk karakter.

For *budget- og tillægsbevillingsforslag* gælder særlige regler. Sådanne forslag underkastes forberedende behandling af afdelingerne i samarbejde med ialt 13 femmandsudvalg,